

og undersøge dem fra alle sider, og at denne udforskning gennem berøring er en forudsætning for at kunne opfatte genstande adskilt fra deres sammenhæng – man kan sige, at det er manipulationen i samspil med synet og hændernes følesans, der skaber objektet.¹³⁹ Heri findes også den første spire til abstrakt analyse. (Abstrahere er det latinske ord for at trække ud. Analyse er det samme som at adskille virkeligheden i dens bestanddele og undersøge dem hver for sig).

Den diskriminerende følesans – evnen til at skelne former ved berøring – hænger sammen med berøringens lethed og kan derfor først udvikles, når det lille barn har fået kontrol over den primitive griberefleks. Tidligt i udviklingen er munden det vigtigste føleorgan; men senere overtager hænderne denne funktion.

Hvor fint og nuanceret man kan føle med hænderne afhænger af bevægelserne; men finmotorikken er samtidig afhængig af følesansen og kan derfor ikke betragtes isoleret fra sansningen – i hvor høj grad der er en sammenhæng mellem føle- og manipulationsevnen kan man overbevise sig om ved at forsøge at udføre en almindelig finmotorisk funktion med tykke handsker på.

Fig. 10.13. Sand er med sine forskellige tilstandsformer fra knastørt til drivvåd et materiale, som giver mangfoldige sanseoplevelser, og som små børn i lange perioder kan fordybe sig i at eksperimentere med.

Barnet til højre bruger "skråt tværgreb", Se s. 169 fn.

10.5 Udvikling af føle

Da en velfungerende finmotorik er en forudsætning for en god finmotorik, er det vigtigt at give børn mulighed for at føle, udforske og

Indendørs er det vigtigt at give børn mulighed for at føle, udforske og opmuntres. med materialer, som tilbydes, er det vigtigt at give børn mulighed for at føle, udforske og opmuntres.

Her følger nogle eksempler på aktiviteter, som kan stimulere børnenes følelsesliv og koncentration og som kan bruges som målestok for måling af udviklingen.

- **Kartoffelmel** som stilles på vand og et par Børnene skal se på melsen af det vand i det. Melsen knirkende klønde vand danner en slags vælling. skellig sanseoplevelse.

Ved at skælle med en vælling med deres følelsesliv.

En væsentlig del af den kan praktiseres af den voksne og børnenes dybelse. Det kan være bordet er over den til f.eks. er forholdsvis små børnene også